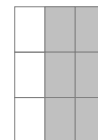

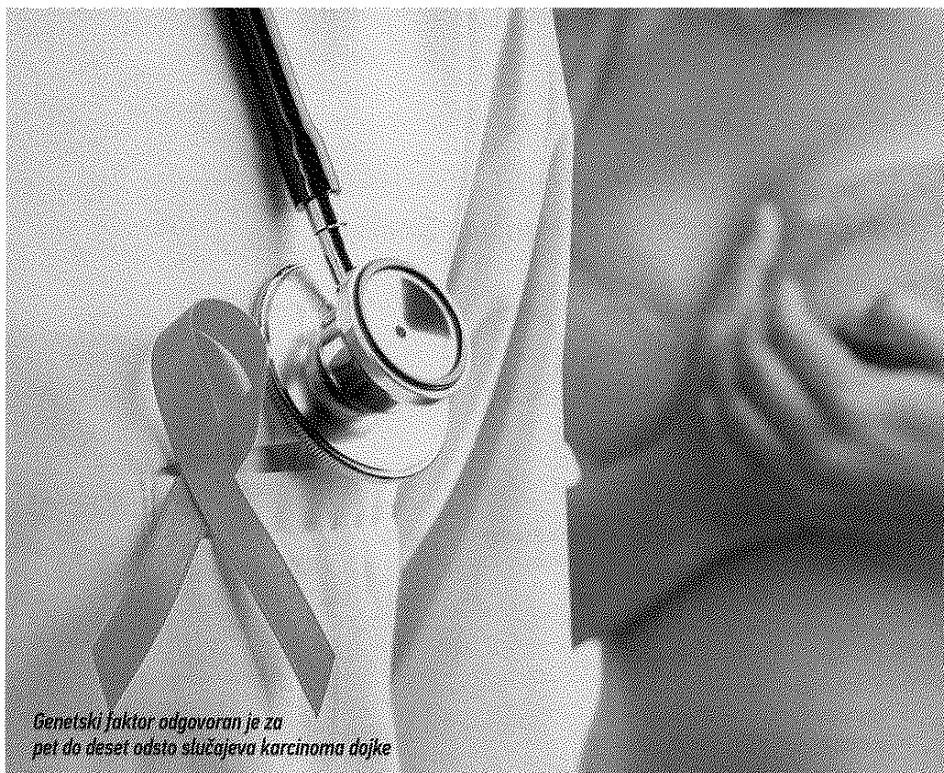
Datum: 17.10.2011
Medij: Blic žena
Rubrika: Bez naslova
Autori: Radenka Marković
Teme: Zdravstvene ustanove

Napomena:
Površina: 300
Tiraž: 50000

Naslov: Nekad uklanjanje dojki može da spreči rak

Strana: 46

Genetski faktor odgovoran je za pet do deset odsto slučajeva karcinoma dojke

Nekad uklanjanje MOŽE DA SPREČI

*Žene sa izrazitom genetskom predispozicijom za kancer dojke mogu dojke preventivno da odstrane i tako smanje rizik od bolesti za 90 odsto, kažu **dr Ana Jovičević** i **dr Mirjana Branković Magić**. Ova drastična operacija je besplatna ako je medicinski opravdana*

U razvijenom svetu, posebno u Sjedinjenim Američkim Državama, žene koje znaju da imaju porodične predispozicije za obolevanje od raka dojke prilično često se odlučuju na operaciju uklanjanja dojke da bi smanjile rizik od kancera. Ovakve operacije, tzv. profilaktička mastektomija, rade se i kod nas, ali u mnogo manjem broju nego na Zapadu.

– Za nekog sa strane nezamislivo je da se žena odluči na ovako drastičan potez i odrekne se dela svog tela. Međutim, za onoga ko je u užoj familiji imao više slučajeva obolevanja i zna da je veliki rizik da se to i njemu desi ovo je zapravo efikasan način da se taj rizik znatno, znatno smanji – objašnjava dr

Ana Jovičević, onkoepidemiolog u Institutu za onkologiju i radiologiju Srbije.

Operacija je besplatna

Ona navodi da se operacije rade tako što se uklanja tkivo

dojki, koža se sačuva i ispod nje se ugrađuje endoproteza.

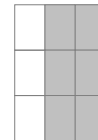
Kod nas su troškovi preventivnih mastektomija, kada su medicinski opravdane, pokriveni zdravstvenim osiguranjem. Kako objašnjavaju u Republičkom fondu za zdravstveno osiguranje, ove operacije rade se u svim zdravstvenim ustanovama gde se inače obavljaju operacije dojke.

Dr Jovičević navodi da je genetski faktor odgovoran za pet do 10 odsto slučajeva raka dojke. Rizik od bolesti je veći:

- ako je više bliskih srodnika obolelo
- ako su oboleli mladi
- ako je bolest obostrana

• Oktobar je mesec borbe protiv kancera, ali prevencijom se moramo baviti cele godine
Procena je da svaka 12. žena u Srbiji oboli od raka dojke
Godišnje se kancer dojke otkrije kod oko 4.000 žena, a umre 1.300

dojki RAK

- ukoliko je od raka dojke oboleo i muški član porodice.

Na osnovu svega ovoga može da se posumnja da u porodici postoji neka mutacija koja se prenosi.

Prvo genetsko testiranje

Sumnja na mutaciju proverava se BRCA testiranjem, kojim se zapravo utvrđuje da li postoji mutacija tzv. BRCA1 i BRCA2 gena. Ovakva testiranja rade se u Odeljenju za eksperimentalnu onkologiju Instituta za onkologiju i radiologiju Srbije.

Dr Mirjana Branković Magić, načelnica ovog odeljenja, kaže da, ako jedan od roditelja ima mutaciju ovih gena, potomstvo ima 50 odsto šanse da nasledi tu promenu.

Prema njenim rečima, za uključivanje u testiranje mora biti ispunjen bar jedan od sledeća tri kriterijuma:

- više slučajeva karcinoma s iste strane porodičnog stabla
- pojava dva kancera ili više njih

Vade se i jajnici

U svetu se, kaže doktorka Branković Magić, ženama koje imaju BRCA mutacije uklanjaju jajnici sa jajovodima kao prevencija od karcinoma jajnika. Time se rizik od ove vrste raka smanjuje za oko 98 odsto, ali i rizik od raka dojke za više od 60 odsto.

U Americi, koja ima veliko iskustvo u ovakvim operacijama, mladim ženama sa ovim mutacijama savetuje se da svoj reproduktivni ciklus završe do 35. godine i da se podvrgnu obostranom odstranivanju jajnika i jajovoda.

Žene radije biraju ovu varijantu nego odstranivanje dojke što je verovatno uslovljeno psihološkim faktorima.

kod jedne iste osobe

- obolevanje od karcinoma u izrazito mladom životnom dobu.

Kontrole ili mastektomija

Godišnje ovo testiranje, inače besplatno, prođe stotinak ljudi, a rezultati se, kaže dr Branković Magić, čekaju između šest meseci i godinu dana. Najveći razlog što se tako dugo čeka jeste zastarela oprema i nedostatak novca pošto ovu uslugu još nije priznao RZZO.

Prema rezultatima testa, računaju se rizici od obolevanja.

– Rizik od raka dojke za one koji imaju BRCA mutaciju prilično je velik i kreće se i do 85 odsto – kaže ona.

Pred onima koji su zdravi, a imaju BRCA mutaciju nalaze se dva izbora.

– Jedan je kliničko praćenje po strogo predviđenom režimu. Druga metoda jeste profilaktička hirurgija. Prva metoda je korisna, ali ne smanjuje rizik od nastanka kancera. Za razliku od njih, metode profilaktičke hirurgije smanjuju rizik, pa tako, recimo, preventivna obostrana mastektomija redukuje za više od 90 odsto rizik od nastanka karcinoma dojke – objašnjava dr Branković Magić.

Radenka Marković

